

- Srednji i viši nivo: koje su bile glavne teškoće prilikom učenja drugog jezika?, šta sam kako učio/učila, uz pomoć kojih strategija?, sa čime i danas imam teškoća i kako bih mogao/mogla da ih savladam? Varijanta: scenske igre u kojima će u obliku skečeva biti predstavljeni zabavni nespোরазumi.
- Srednji i viši nivo: šta umem dobro da izrazim na svom prvom jeziku, a u kojim oblastima imam teškoća?
- Srednji i viši nivo: dijalekt i standardni jezik u prvom i drugom jeziku – gde koristim koji oblik?, kakav je moj emocionalni odnos prema oba varijeteta?, zašto je važno naučiti standardni jezik (za šta je to korisno, posebno kod prvog jezika)?
- Srednji i viši nivo: odrastanje sa i među dva jezika – koje su prednosti, ali i problemi u odnosu na jednojezično odrastanje?, hoću li svoju decu takođe odgajati dvojezično, zašto (ne)?
- Srednji i viši nivo: iskustva roditelja ili baka i deda prilikom doseljavanja u novo jezičko područje – kako su se osećali, kakve su teškoće imali, kako su ih rešavali? Uz ovo eventualno pobrojati ideje-vodilje za intervju i delove intervjua snimiti.
- Viši nivo: različiti jezici često se različito rangiraju u smislu prestiža. Kako je to s našim prvim jezikom; kakva iskustva s time već imam?

3.4 Korišćenje elektronskih medija na različitim jezicima

Cilj

Medijska kompetencija, posebno kompetencija u rukovanju elektronskim medijima, ubraja se u današnjem svetu u ključne kvalifikacije. U višejezičnom okruženju neophodno je, naravno, ovu kompetenciju izgraditi i nadograđivati u odnosu na više od jednog jezika. Dopunska škola maternjeg jezika može i treba da koristi mnogobrojne mogućnosti za to.

5–9. razr.

10–90 min.

Materijal:
Kompjuter s pristupom internetu (u školi ili kod kuće), mobilni telefon ili smartfon.

Napomene:

- U elektronske medije koje je i u školi bez problema moguće koristiti višejezički ubrajamo pre svega sledeće: kompjuter (obrada i izrada tekstova; internet za nalaženje informacija; e-mail; socijalne mreže (Facebook, chat-rooms itd.), Skype i slične platforme za pismene i usmene kontakte i informacije), mobilni telefoni za SMS, smartfon za funkcije slične onima na kompjuteru.
- U prvom planu u nastavi maternjeg jezika u dopunskoj školu stoji korišćenje elektronskih medija na jeziku porekla; pri tom je ove medije moguće, naravno, koristiti i u okviru drugih projekata (u ovom poglavlju, npr., za predloge 3.1, 3.3, 3.5, 3.7, 3.8).
- Prilikom unošenja traženih pojmova u internet-pretraživač važna je korektna ortografija. U slučaju nesigurnosti mora se prvo konsultovati rečnik ili neki automatizovani prevodilački sajt.
- Ako u školi kompjuteri nisu na raspolaganju, zadaci moraju biti tako pripremljeni da se mogu uraditi kod kuće. Eventualno je neophodno obrazovati timove da bi svako dete imalo pristup kompjuteru.

Mogućnosti i primeri korišćenja:

- Sastavljanje jednog teksta (pesme, priče), ili knjige na jeziku porekla za kompjuterom (lep dizajn, eventualno ilustracije; moguće i bez interneta).
- Uvođenje U u korišćenje važnih internet-pretraživača, ili informisanje o izvorima informacija na jeziku porekla (Wikipedia itd.); vežba na nekoliko primera.
- Skupljanje informacija sa sajtova na prvom jeziku (npr. o nekoj istorijskoj temi, o poljoprivredi; o poeziji/bajkama itd). Temu treba planirati zajedno sa U, rezultati pretrage interneta postaju deo nastavnog materijala.
- Korišćenje e-maila, Skypea, SMS-poruka za prikupljanje informacija iz zemlje porekla (rođaci, prijatelji).
- Korespondencija sa jednim razredom u zemlji porekla; upor. dole 3.8.
- Eksperimenti sa prevodilačkim sajtovima (npr. google translator); ukucati kratak tekst na jeziku imigracione zemlje i dati da se prevede na maternji jezik: šta se dobija, kako se mogu objasniti određene greške itd. Isto uraditi u obrnutom smeru.

3.5 Dijalekti u našem jeziku i drugim jezicima

Cilj

Na većini jezika pored standardnog ili književnog jezika postoji čitav niz dijalektalnih varijanti, pre svega u usmenoj komunikaciji. Cilj vežbe je izoštavanje sposobnosti opažanja i svesti đaka o tome.

5–9. razr.

45 min.

Materijal:
Eventualno geografska karta.

Tok:

- Uvod u temu, npr., tako što N počinje čas nekim dijalektom, koji što je moguće više odstupa od standarda, i obaveštava U da se danas obrađuje jedna specijalna tema. O čemu bi mogla biti reč?
- Diskusija: pretpostavke U, iskustva s dijalektom ili dijalektima u prvom jeziku – ko kada i kako koristi dijalekt, koje tipične dijalektalne reči poznajemo (zapisivati ih na tablu), koje su razlike među dijalektima u različitim regionima (pokazati na karti!, problemi s razumevanjem različitih dijalekata itd.
- Zadatak da se na idući čas donesu tonski snimci dijalekata (bake i dede, eventualno razgovori telefonom ili na Skypeu). Možda se i na internetu mogu naći snimci dijalekata (primer za italijanski: <http://www.yougulp.it/dialetto/>). Doneti snimke na čas i lokalizovati dijalekte na karti.
- Pogled ka standardnom jeziku: po čemu se razlikuje od dijalekata, gde se koristi (u pisanju, u TV-vestima itd). Eventualno napisati kratak tekst na standardnom jeziku i dijalektu i uporediti. Šta je teško u standardnom jeziku?
- Kakav je status dijalekta, u smislu prestiža, u našem jeziku; gde se čuju dijalekti; ko ih (ne) koristi?
- Dijalekti i standardni jezik u imigracionoj zemlji: šta U znaju o tome; kada se koristi koja varijanta; kakav je ovde status dijalekta?
- Diskusija: moj emocionalni odnos prema dijalektu i standardnom jeziku, u prvom i drugom jeziku; moja procena praktične koristi dijalekta i standardnog jezika.